
Bjarte Gees Solheim

MINNEORD

TOR AUDUN HERVIG

ØYSTEIN FLESLAND

JOHN TORGILS VAAGE

Vår kjære kollega Bjarte Gees Solheim, født 1941, døde i Oslo 14. august 2024.

Bjarte var en kunnskapsrik, nysgjerrig, uredd og fremsynt lege, som klarte å kombinere akademiske interesser med innsats for å bedre praktisk pasientbehandling. Etter endt turnustjeneste rettet han seg inn mot forskning og spesialisering i immunologi og transfusjonsmedisin. Han disputerte for den medisinske doktorgrad i 1972 og ble godkjent spesialist i 1973. Dette ble fulgt opp med overlegestilling ved Rikshospitalet og professorat ved Universitetet i Oslo. Han var medisinskfaglig leder ved Blodbanken før den ble sammenslått med Blodbanken på Ullevål, og ledet an med spissfunksjoner innen transfusjonsmedisin (senere overført til Radiumhospitalet).

I Bjartes forskning var sammenhengen mellom immunologi og transfusjon et kjernepunkt. Mikrokimerisme etter blodoverføring er et godt eksempel på dette. Med tanke på praktisk pasientbehandling var beskyttelse mot smitteoverføring ved transfusjon et viktig område. På 1980-tallet var smitte av hiv ved blodoverføring et problem og hemofilipasienter var spesielt utsatt fordi de fikk mange blodoverføringer.

Bjarte var opptatt av å bedre blodprodukter, og jobbet med nasjonal selvforsyning for å redusere risiko for smitte. Dette bidro utvilsomt til at Norge kom seg bedre gjennom hivepidemiens første fase enn mange andre land. Bjarte var også sterkt opptatt av at transfusjon bare skulle gjennomføres på kunnskapsbaserte indikasjoner, og han bidro sterkt til kunnskapsdeling gjennom undervisning og formidling. Han hadde stor tillit hos klinikere og medvirket stort til at blodforbruket ble redusert til pasientenes beste. Samtidig hevdet han at det alltid var klinikerer som best visste når pasienten trengte blod.

Bjarte forsto tidlig betydningen av IKT innen medisin, og ble leder av «Lægeforeningens EDB-råd» i 1983. Han hadde også viktige roller internasjonalt på dette området. Bjarte var i mange år norsk representant i Europarådets blodkomite, og bidro der med kunnskap og erfaring fra Norge, men han tok også med verdifull innsikt som han videreformidlet hjemme.

Bjartes kunnskap og nysgjerrighet kom arbeidskolleger, spesialistkandidater og medisinstudenter til gode. Han var en engasjert foreleser og veileder, og han gikk aldri på akkord med faglige krav. Han ledet spesialitetskomiteen i immunologi og transfusjonsmedisin, og han forstod hva som var viktig å lære, og hva som var mindre viktig. Hans uredde og ivrige argumentasjon gjorde ham noen ganger kontroversiell i de norske miljøene, men tiden har vist at han som regel hadde rett. Som eksempel innfører EU nå krav til blodposer uten miljøgifter, noe Bjarte har etterlyst i mange år. Mange av hans faglige nærkontakter og venner var utenlandske, og Bjartes dyktighet ble verdsatt gjennom hyppige invitasjoner til å forelese, samt redaktøransvar og forfatterskap i flere internasjonalt viktige lærebøker.

Bjarte var en viktig fagperson, men også en bauta i familien, som han var svært stolt over. Hans kjærlighet til kone, barn, barnebarn og venner var grenseløs.

I takknemlighet ønsker vi fred over Bjartes minne.

Publisert: 14. oktober 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0473
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.